МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

м. Миколаїв, Україна
08-09 грудня 2025 р.

Миколаїв
2025

УДК 338.439.6:330.111.66
М74

Друкується за рішенням вченої ради факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 4 від 11.12.2025 р.).

Редакційна колегія:

Головний редактор:

ШЕБАНІН В. С. – д-р техн. наук, професор, ректор Миколаївського національного аграрного університету

Заступники головного редактора:

ШЕБАНІНА О. В. – д-р економ. наук, професор, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету;

ТИЩЕНКО С. І. – канд. педагог. наук, доцент, завідувач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

Відповідальний секретар:

БОГАТЄНКОВА О. Є. – старший викладач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету.

М74 **Моделювання** соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки **:** матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Миколаїв, 08-09 грудня 2025 р.). – Миколаїв : МНАУ, 2025. 196 с.

УДК 338.439.6:330.111.66

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на III Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки». Результати можуть бути використані для подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки.

Видається мовою оригіналу в авторській редакції. Відповідальність за зміст наукової праці несе автор. Редакція може не поділяти думку авторів.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 9
Базиченко В. В. Синтез регіональної економічної політики та стратегії національної безпеки 9
Вєтров Д. В. Роль волонтерського руху у моделюванні економічної активності молоді в умовах воєнного стану 11
Жебко О. О. Моделювання впливу аграрного сектору на забезпечення продовольчої безпеки України..... 12
Жирнов К. А. Зміцнення економічної стійкості територіальних громад як фактор забезпечення національної безпеки України..... 16
Козаченко О. А. Змішана економіка як чинник економічного розвитку територіальних громад та національної безпеки України 18
Корнілевська О. О., Барвінок Н. В. Туризм як фактор економічного розвитку територіальних громад..... 22
Мандра Є. Д. Механізми ефективного використання ресурсного потенціалу територіальних громад в умовах децентралізації 24
Нечепоренко А. О. Механізми ефективного використання ресурсного потенціалу територіальних громад в умовах децентралізації 26
Нікітіна Д. О. Впровадження механізмів ефективного використання фінансових земельних майнових та інших ресурсів громад 28
Носова Н. І. Регіональний розвиток овочівництва в Україні у контексті децентралізації та імпортозаміщення як складова забезпечення продовольчої безпеки 31
Самойлик А. Тенденції розвитку ринку праці України в умовах війни та цифрової трансформації 34
Ситник К. О. Статистичний аналіз фінансової стійкості територіальних громад 36
Соколюк К. Ю., Грицай А. Д. Трансформація конкурентних позицій аграрних підприємств України та їх адаптація до нових ринкових умов..... 38
Співак В. В. Розвиток українського села як стратегічний пріоритет аграрної реформи 41
Степанова О. С. Роль економічного моделювання у формуванні правових основ розвитку громад 43
Шпилюк А. В. Територіальні громади як драйвери відбудови 45
СЕКЦІЯ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ..... 48
Бавицький А. О. Застосування алгоритмічної теорії чисел у сучасних інформаційних системах та сервісах..... 48
Бакеркіна Д. Д. Застосування цифрових технологій у логістичних ланцюгах продовольчої безпеки: від відстеження вантажів до ефективного управління запасами..... 50
Батечко Д. О. Порівняльний аналіз методів класифікації для виявлення спаму в інформаційних системах органів державної влади 53

7. Міністерство фінансів України. Державний бюджет України на 2023 рік. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_2023-582

Корнілевська О. О.,
здобувачка освіти спеціальності 242 Туризм
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Барвінок Н. В.,
д-р філософії, старший викладач
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ТУРИЗМ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У сучасних умовах розвитку територіальних громад України туризм відіграє надзвичайно важливу роль як стимул соціально-економічного зростання. Грамотно оцінений природний, культурно-історичний та рекреаційний потенціал громади може стати основою для створення комфортної інфраструктури, розвитку малого та середнього бізнесу, залучення інвестицій та збільшення надходжень до місцевого бюджету [1]. Туризм у цьому контексті є не лише джерелом доходів і нових робочих місць, але й чинником підвищення культурного, екологічного та соціального добробуту мешканців, який сприяє зростанню привабливості території, збереженню природних та історичних ресурсів і зміцненню громади в цілому.

Туризм для територіальних громад має вагоме значення з економічної точки зору, адже він сприяє створенню нових можливостей для розвитку місцевої економіки, збільшенню зайнятості та залученню інвестицій. Це дає можливість підвищити якість життя місцевого населення, створити сприятливе середовище для розвитку підприємництва та підприємницької активності.

Зростання туристичної галузі може сприяти стимуляції підприємницької активності у сферах, пов’язаних із готельним та ресторанним бізнесом, мистецтвом і ремеслами, виробництвом місцевої продукції та іншими галузями [4]. Туризм може стати основою для розвитку інфраструктури, включаючи дороги, аеропорти, готелі, ресторани та розважальні заклади, що покращують життя мешканців та забезпечують зручності для туристів. Він також може сприяти обміну знань і досвіду між місцевими жителями та гостями, що призведе до підвищення освітнього та культурного рівня населення, а також збереженню культури та традицій, поширенню інформації про них тощо [6]. Успішний розвиток туризму може обумовити підвищення уваги до збереження природи та довкілля, адже туристи спільно з місцевими спільнотами можуть працювати разом над збереженням природних резерватів та екологічно чистої місцевості. Туристи з різних куточків країни, а також інших країн можуть приносити нові ідеї, погляди та культуру, що сприятиме

соціокультурному обміну та розширюватиме горизонти знань щодо туризму місцевих мешканців.

Слід зауважити, що туризм може сприяти збереженню та відновленню культурної спадщини, а місцеві спільноти, в свою чергу, будуть більш зацікавленими у збереженні своєї історії, традицій та культурних цінностей. Також туризм може стати стимулом для менш розвинених регіонів, що допоможе зменшити регіональні відмінності у рівні життя та економічному розвитку [5].

Для розвитку туризму в територіальних громадах необхідно:

1. Проводити аналіз туристичного потенціалу, тобто, здійснити оцінку природних ресурсів, які можуть бути привабливими для туристів. Важливо визначити природні об'єкти, що є унікальними для певної території, та оцінити, як їх можна максимально ефективно використати для приваблення відвідувачів. Доцільно також проаналізувати історичні та культурні пам'ятки, архітектурну спадщину, музеї, пам'ятники, фестивалі та інші події, які можуть привертати увагу туристів. Необхідно враховувати й інші ресурси, такі як кулінарні традиції, народні ремесла, спортивні заходи, музичні й художні фестивалі тощо, які доповнюють туризм і роблять його більш привабливим для різних категорій туристів.

2. Створювати інфраструктуру, адже, наявність комфортного та різноманітного середовища для туристів є важливою умовою для їх залучення. Розбудова готельної бази, включаючи готелі різних класів (від економ до преміум), апартаменти, гостьові будинки та кемпінги, дозволить задовольнити потреби різних туристичних груп. Не менш важливою є наявність ресторанів і кафе, які пропонують різноманітні страви, зокрема місцеву кулінарію, що стимулюватиме туристичний попит.

3. Просування та маркетинг також є надважливими, адже ефективні рекламні кампанії можуть значно привернути увагу д потенційних туристів. Це можуть бути рекламні ролики, банери, афіші та інші засоби масової інформації, особливо, що популяризують туристичні можливості території та формують інтерес до її відвідування. Представництво територіальних громад на туристичних виставках і ярмарках є важливим елементом популяризації місцевих туристичних продуктів. Це забезпечує залучення уваги представників туристичної галузі, туроператорів і потенційних відвідувачів. У цілому ефективне використання маркетингових стратегій підвищує обізнаність про туристичні можливості території, сприяє збільшенню кількості туристів і розвитку туристичної індустрії [2].

4. Залучення місцевого населення, де участь громади в туристичних проєктах і програмах може забезпечуватися шляхом створення партнерств між місцевими органами влади, громадськими організаціями та приватним сектором. Це дозволяє об'єднати зусилля для спільного розвитку туристичної інфраструктури та послуг.

Туризм є не лише дієвим інструментом економічного розвитку об'єднаних територіальних громад, а й важливим чинником формування їхнього позитивного іміджу. Однією з передумов розвитку туристичної галузі

України є просування локальних туристичних продуктів на міжнародні ринки шляхом визначення пріоритетних туристичних регіонів і продуктів. Для ефективного просування національного туристичного продукту за кордоном необхідна як організаційна, так і частково фінансова підтримка держави, а створення позитивного образу України та її туристичних об'єктів має стати складовою загальної стратегії розвитку туризму.

Створення та затвердження стратегії розвитку на рівні об'єднаної територіальної громади є важливим інструментом управління адміністративною одиницею з двох причин. По-перше, стратегія забезпечує можливість реальних структурних змін в управлінні громадою. По-друге, програмний документ дає змогу ефективно використовувати бюджетні кошти та є однією з вимог для залучення фінансових ресурсів із зовнішніх джерел [3].

Отже, розвиток туризму у територіальних громадах може бути стимульований різними факторами, включаючи підтримку з боку уряду, інфраструктурні зміни, маркетингові стратегії та розвиток громадських ініціатив. В цьому контексті туризм може стати джерелом стабільного економічного зростання для територіальних громад, сприяти створенню робочих місць у сферах гостинності, транспорту й розваг, а також підвищувати споживання товарів і послуг місцевих підприємств.

Список використаних джерел:

1. Барвінок Н. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу і туристичної інфраструктури Гайворонської та Заваллівської територіальних громадах Кіровоградської області. *Економічні горизонти*. 2023. 2(24). С 4–20. DOI: https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281149

2. Локальний туризм: як монетизувати? URL: https://pard.org.ua/lokalnij-turizm-yak-monetizuvati.html (дата звернення 30.11.2025).

3. Методичні рекомендації щодо формування і реалізації стратегічних і програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16 (дата звернення 30.11.2025).

4. П'ять кроків для розвитку туризму в громаді. URL: https://epravda.com.ua/columns/2019/08/01/650132/ (дата звернення 30.11.2025).

5. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг : навч. посіб. / Г. А. Борщ та ін. Київ, 2017. 107 с.

6. Угоднікова О. І. Розвиток туризму в територіальних об'єднаннях : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальності 073 Менеджмент : Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 50 с.

Мандра Є. Д.,
здобувач вищої освіти спеціальності 051 Економіка
Науковий керівник: Богатєнкова О. Є., асистент кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій